

ด่วนที่สุด
ที่ พร ๐๐๒๓.๔/ว ๕๓๗๐

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ทารือการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับผู้บริหารท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๒๑๙
ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือแจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณา
และมีความเห็นตามข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ
ของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนกับผู้บริหารท้องถิ่นตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพื่อให้การสอบสวน
และวินิจฉัยเป็นไปอย่างรอบคอบและถูกต้องตามหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ส่งสำเนานิตยสารสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๑/๒๕๖๖ เพื่อใช้ประกอบการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ โดยมีรายละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาติรี บุญมาก)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๔๐๑ - ๔๐๔
www.phrae.local.go.th

#696
x word

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๒๑๘

773
27 ก.พ. 2563

๑๕/2๗๗๗๖/๑๓, 20๒๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง หารือการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับผู้บริหารท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๑/๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาและมีความเห็นตามข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย สรุปดังนี้

๑. การนับวาระการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และได้ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ข้อ ๕ และกรณีที่เป็นการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องเพื่อปฏิบัติหน้าที่เดิมจึงมิใช่การดำรงตำแหน่งในวาระใหม่ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้ง การนับระยะเวลาพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี จึงนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้ง

๒. กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามมาตรา ๑๕๒ และมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นฐานความผิดหลักที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จึงมีอำนาจชี้มูลความผิดที่เกี่ยวข้องกันนั้นได้ โดยในกรณีนี้เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดฐานเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการซึ่งเกี่ยวข้องกับฐานความผิดหลักที่ได้ชี้มูลไว้แล้ว จึงอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจึงมีหน้าที่พิจารณาดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดในกรณีดังกล่าวโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีก รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การสอบสวนและวินิจฉัยเป็นไปอย่างรอบคอบและถูกต้องตามหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอส่งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ดังกล่าว เพื่อใช้ประกอบการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๔-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ปวีณิดา ธารเนตร
โทร. ๐๙๘-๘๓๒๗๐๑๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/๓

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ.....
วันที่ ๒๓ ม.ค. ๒๕๖๖
เวลา ๑๔.๑๐ น.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา/๐.๕๖ พ
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๖

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เลขรับ.....
วันที่ 23 ม.ค. ๒๕๖๖
เวลา.....

เรื่อง ทราอ์การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับผู้บริหารท้องถิ่น

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐ ๕๐๔/๓ ๒๔
ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๖

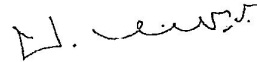
สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ
ของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนกับผู้บริหารท้องถิ่นตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ตามที่กระทรวงมหาดไทยขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตาม
หน้าที่และอำนาจกับผู้บริหารท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงมหาดไทย
(สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และสำนักงาน ป.ป.ช. แต่งตั้งผู้แทนไป
ชี้แจงข้อเท็จจริง ตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็น
ปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ
ตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๒๑๙ (นางสาวพรทิพย์)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

หรือโทร (๐๖๖๕๕๕)

เรื่องเสร็จที่ ๒๑/๒๕๖๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน
กับผู้บริหารท้องถิ่นตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ลับ* ส่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๗๑๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

๑. กรณีการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับนาย พ. นายกเทศมนตรีตำบล บ.

๑.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา นาย พ. นายกเทศมนตรีตำบล บ. กับพวก ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กไม่ได้มาตรฐาน โดยถนนมีค่ากำลังอัดคอนกรีตและความหนาไม่ถูกต้องตามสัญญาจ้าง ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับไว้พิจารณา โดยมอบหมายคณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นเพื่อดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นและรวบรวมพยานหลักฐาน พร้อมทั้งจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นแล้วมีมติว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดทางอาญาตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมีมูลความผิดฐานปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤตินทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับผู้ถูกกล่าวหา ตามฐานความผิดดังกล่าว ตามมาตรา ๙๑ (๑) และ (๒) และมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๙๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้วแต่กรณี และกระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในเรื่องดังกล่าวแล้ว ต่อมานาย พ. ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ตนไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการของผู้ว่าราชการจังหวัดเนื่องจากไม่เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๔/๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

*ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ส่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๑๔๗๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ ยกเลิกชั้นความลับ

๑.๒ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ คณะที่ ๑ พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีการนับวาระกระทำผิดของผู้บริหารท้องถิ่นสมัยดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ และดำรงตำแหน่งต่อตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ หากจะออกคำสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะเกินสองปี ในวาระที่กระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ มีความเห็นเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ควรนับเป็นวาระเดียวต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นภาวรักษากฎตามตำแหน่งต่อจากวาระเดิมมิใช่เป็นการดำรงตำแหน่งในวาระใหม่ อีกทั้งการพ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ถูกระงับการดำรงตำแหน่ง ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด มิควรต้องคำนึงถึงวาระการดำรงตำแหน่ง แต่ควรคำนึงถึงเพียงเวลาที่พ้นจากตำแหน่งนั้นเกิดขึ้นเมื่อใด ก็ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งการสั่งพ้นจากตำแหน่งสองปีนับจกนั้น

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แม้จะเป็นการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกัน แต่การได้มาซึ่งตำแหน่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายคนละฉบับ การนับวาระการดำรงตำแหน่งจึงนับเป็นสองวาระ ทั้งนี้ เทียบเคียงกับแนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขคำ ที่ อร ๒๒/๒๕๖๔ และคดีหมายเลขแดงที่ อร ๑๙/๒๕๖๕ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๑๑๑๒/๒๕๕๙ และเรื่องเสร็จที่ ๑๖๐/๒๕๓๐

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ เห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และเกิดความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น หากออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องนี้ไป โดยยังไม่เกิดความชัดเจนในบทบัญญัติกฎหมายจะเกิดผลกระทบต่อการดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นและทำให้ราชการเกิดความเสียหายได้ จึงเห็นควรให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหารือเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. กรณีการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับนาย ส. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส.

๒.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา นาย ส. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส. กับพวก ว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณารายงานการไต่สวนเบื้องต้นแล้วมีมติว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่มีมูลความผิดทางอาญาตามมาตรา ๑๕๒ และมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๔) ประกอบกับมาตรา ๑๐๓/๑ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับมาตรา ๑๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีมูลความผิดตามมาตรา ๔๔/๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ส่งความเห็นไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับนาย ส. ตามมาตรา ๙๑ (๑) และมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๙๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อมาจังหวัดได้ใช้
 ส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และวินิจฉัยว่าพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาในฐานะรอง
 นายกองการบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นผู้สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำตามมาตรา ๔๔/๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดฯ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

๒.๒ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช.
 ส่งความเห็นไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับนาย ส. ตาม
 มาตรา ๙๑ (๑) และมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๙๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติ
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีได้แจ้งให้
 ดำเนินการตามมาตรา ๙๑(๒) จึงมีประเด็นต้องพิจารณาว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสามารถใช้ส่วน
 งานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนงานสอบสวนแล้ววินิจฉัยให้นาย ส. พ้นจากตำแหน่ง
 รองนายกองการบริหารส่วนจังหวัด เพราะเหตุตามมาตรา ๔๔/๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดฯ โดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้หรือไม่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องชี้มูลความผิดและมีมติให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการ
 ตามหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๙๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เสียก่อน ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงจะสามารถใช้
 ส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นรายงานการสอบสวนตามมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง
 ประกอบกับมาตรา ๙๘ วรรคสี่ เพื่อวินิจฉัยให้นาย ส. พ้นจากตำแหน่งรองนายกองการบริหาร
 ส่วนจังหวัด เพราะเหตุที่นาย ส. ได้กระทำการตามมาตรา ๔๔/๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดฯ

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเรื่องนี้เป็นไปด้วยความรอบคอบ เกิดความถูกต้อง
 และเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
 กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย
 โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)
 และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่นายกเทศมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล
 พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗
 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม
 ๒๕๕๗ นับเป็นการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันหรือไม่ เห็นว่า ข้อ ๕^๒ แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา

^๒ข้อ ๕ กรณีผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องพ้นจากตำแหน่ง
 เนื่องจากครบวาระตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
 เป็นต้นไป ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้มีประกาศ
 ให้มีการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นนอกจากครบวาระให้ดำเนินการ
 เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นโดยให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ ฯ

ความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ฯ กำหนดว่า กรณีผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครวาระตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีประกาศให้มีการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นคำสั่งที่ออกมาในระหว่างที่นายกเทศมนตรีผู้ถูกกล่าวหา ยังคงอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่ง จึงเป็นการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องเพื่อปฏิบัติหน้าที่เดิม และเพื่อร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในช่วงสถานการณ์ที่ยังไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งได้ โดยยังไม่พ้นจากตำแหน่ง จึงมิใช่เป็นการดำรงตำแหน่งในวาระใหม่ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔^๓ เมื่อมาตรา ๗๓/๑ วรรคหนึ่ง^๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี การนับระยะเวลาสองปีดังกล่าวจึงต้องนับจากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่นายกเทศมนตรีผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งในวาระดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งและในขณะนั้นกำลังดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีอยู่ ดังนั้น โดยผลของมาตรา ๗๓/๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่กำหนดว่า ในคำสั่งที่ให้พ้นจากตำแหน่งให้มีผลตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง ถ้าในขณะที่มีคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วยการลงโทษจึงยังคงกระทำต่อไป

ประเด็นที่สอง กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่า มีมูลความผิดทางอาญาตามมาตรา ๑๕๒ และมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมีมูลความผิดตามมาตรา ๔๔/๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหาร

^๓ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

^๔มาตรา ๗๓/๑ เมื่อผลการสอบสวนตามมาตรา ๗๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกละเมิด ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของนายอำเภอ ให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่ง แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับคำตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีคำสั่งนั้น ถ้าในขณะที่มีคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และให้ถือว่าวันที่สั่งให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

ส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ส่งความเห็นไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๙๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยไม่ได้แจ้งให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะใช้ส่วนการได้ส่วนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนการสอบสวนพิจารณาโทษผู้ถูกกล่าวหาโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้หรือไม่ เห็นว่า การที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะพิจารณาโทษผู้ถูกกล่าวหาตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยถือเอารายงานการได้ส่วนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนการสอบสวนของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้หรือไม่ นั้น จะต้องเป็นกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘ (๒)^๔ และมาตรา ๙๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งบัญญัติโดยสรุปว่า ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้ส่วนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวเนื่องกัน การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส. ผู้ถูกกล่าวหา ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามมาตรา ๑๕๒^๖ และมาตรา ๑๕๓^๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นฐานความผิดหลักที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จึงมีอำนาจชี้มูลความผิดที่เกี่ยวข้องกันนั้นได้ โดยในกรณีนี้

“มาตรา ๒๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ได้ส่วนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) ได้ส่วนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่วนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวเนื่องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

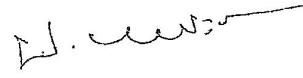
(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนการได้ส่วน เอกสารหลักฐาน สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ และคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวัน เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อไป

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนการได้ส่วน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวันเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

“มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

“มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดฐานเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ ตามมาตรา ๔๔/๓ (๓)^๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ อันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานหลักที่ได้ชี้มูลไว้แล้ว จึงอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๘ (๒)^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และมีอำนาจส่งรายงาน ส่วนงานการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๑^{๑๑} ประกอบกับมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจึงมีหน้าที่พิจารณาดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดในกรณีดังกล่าว โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีก

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๖๖

มาตรา ๔๔/๓ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑. ๑

๑. ๑

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

๑. ๑

๑. ๑

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๒}มาตรา ๘๘ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่กรณี

๑. ๑

๑. ๑

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาแล้ว ให้ส่งส่วนการไต่สวนไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๑. ๑

๑. ๑